higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SERTIFIKAAT

TOERISTEBESTEMMINGS N4

(22030044)

19 November 2018 (X-Vraestel)
09:00–12:00

OOPBOEKEKSAMEN

Kandidate mag studenteportefeuljes gebruik wat klasaantekeninge, brosjures, gidse, gevallestudies, opdragte en toetse bevat, asook handboeke, die jongste GSA-tydskrifte, 'n sakrekenaar, kaarte, reisgidse en 'n atlas.

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye en 2 bylaes.

Kopiereg voorbehou

DEPARTEMENT VAN HOËR ONDERWYS EN OPLEIDING
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

NASIONALE SERTIFIKAAT
TOERISTEBESTEMMINGS N4
TYD: 3 UUR
PUNTE: 200

LET WEL: Indien jy meer as die vereiste getal vrae beantwoord, sal slegs die vereiste getal nagesien word. ALLE werk wat jy nie wil laat nasien nie, moet duidelik deurgehaal word.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit twee afdelings:

AFDELING A:	40 punte
AFDELING B:	160 punte
GROOTTOTAAL:	200 punte

2. Lees AL die vrae aandagtig deur.

3. AFDELING A is verpligtend. Beantwoord AL die vrae in hierdie afdeling.

4. Beantwoord enige VIER van die vyf vrae in AFDELING B.

5. Nommer die antwoorde volgens die nommmeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Begin elke vraag op 'n NUWE bladsy.

7. Skryf netjies en leesbaar.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A (VERPLIGTEND)

VRAAG 1: KAARTWERK

1.1 Gee VIER funksies van 'n kaart. (4)

1.2 Wat word bedoel met *skaal* op 'n kaart? (2)

1.3 Gee die naam van die 0-grade breedtesirkel ('0-degree line of latitude'). (2)

1.4 Watter soort kaart word geïllustreer op BYLAE A (aangeheg)? (2)

1.5 Omskryf die begrip *rigting* ('direction'). (2)

1.6 Verduidelik waarvoor 'n politieke kaart gebruik word. (2)

1.7 Gebruik jou eie atlas en die wêreldkaart op BYLAE A (aangeheg) om die breedteligging ('latitude') en lengteligging ('longitude') van die volgende lande te bepaal:

1.7.1 Perth, Australië

1.7.2 Rio, Brazilië

1.7.3 Kaapstad, Suid-Afrika

(3 × 2) (6)

1.8 Gebruik jou eie atlas en die kaart van Suid-Afrika op BYLAE B (aangeheg) om die volgende plekke te identifiseer:

1.8.1 Kusdorp wes van Springbok

1.8.2 Die grootste provinsie in SA

1.8.3 Die buurland noord van die Noord-Kaap

1.8.4 Die bergreeks op die grens van Lesotho en KwaZulu-Natal

1.8.5 Die hoofstad van die Vrystaat

(5 × 1) (5)

[25]

Kopiereg voorbehou

VRAAG 2: SUIDELIKE EN SUID-AFRIKA

2.1 Wat is die naam van die langste rivier in Suid-Afrika? (1)

2.2 Noem en bespreek die kulturele Wêrelderfenisgebied in Limpopo. (1 + 2) (3)

2.3 Noem die TWEE lughawens in Gauteng wat gereelde diensvlugte vir passasiers het. (2)

2.4 Waar moet 'n toeris wat Suid-Afrika wil besoek 'n visa kry? (2)

2.5 Noem DRIE provinsies wat grens aan die Noord-Kaapprovinsie. (3)

2.6 Watter politieke party oorheers die Suid-Afrikaanse politiek? (1)

2.7 Stel TWEE aandenkings ('souvenirs') voor wat 'n toeris tydens 'n besoek aan Suid-Afrika behoort te koop. (2)

2.8 Wat is die naam van die suidelikste punt in Suid-Afrika? (1)

[15]

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B

VRAAG 3

3.1 Kies 'n toeristestreek uit KOLOM B om by 'n beskrywing in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A–F) langs die vraagnommer (3.1.1–3.1.5) in die ANTWOORDBOEK neer.

KOLOM A		KOLOM B	
3.1.1	Roete 62	A	Kaapstad
3.1.2	Sitrusproduksiekern	B	Kaapse Overberg
3.1.3	Adderley-blommemark	C	Kaapse Weskus
3.1.4	Die Walvisfees	D	Kaapse Wynland
3.1.5	Olyf- en vyeproduksiekern	E	Tuinroete
		F	Kaapse Karoo

(5 × 2) (10)

3.2 Omskryf die begrip *Wêrelderfenisgebied*. (2)

3.3 Die Kaapse Floristiese Streek is 'n floristiese streek wat naby die suidelike punt van Suid-Afrika geleë is.

3.3.1 Noem enige SES beskermde gebiede wat deel uitmaak van die Kaapse Floristiese Streek. (6)

3.3.2 Gee DRIE bewaringswenke vir besoekers aan die terreine wat in VRAAG 3.3.1 genoem word. (3 × 2) (6)

3.3.3 Stem jy saam met die volgende stelling: 'Die Kaapse Floristiese Streek hou beduidende kulturele waarde in vir Suid-Afrika.' (1)

3.3.4 Motiveer jou antwoord in VRAAG 3.3.3. (2)

3.4 Bespreek Kampsbaai as 'n toeristebestemming. (3 × 2) (6)

3.5 Watter nasionale pad verbind Kaapstad met Namibië, via Springbok? (2)

3.6 Noem TWEE provinsies aangrensend aan die Wes-Kaapprovinsie. (2)

3.7 Noem DRIE kindervriendelike aktiwiteite in Kaapstad en die omliggende gebiede. (3)

[40]

VRAAG 4

4.1 Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Kies die antwoord en skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer (4.1.1–4.1.10) in die ANTWOORDBOEK neer.

4.1.1 Johannesburg is letterlik op die diamantmyne van die Hoëveld gebou.

4.1.2 Mamelodi is waar die gevangenes van Afrika begrawe is.

4.1.3 Kemptonpark is die tuiste van die Thokoza-gedenkteken.

4.1.4 Die Gautrain is 'n hoëspoedtrein wat in Gauteng in bedryf is.

4.1.5 Loch Vaal is gewild weens sy historiese besienswaardighede.

4.1.6 Soccer City is die grootste stadion in Afrika.

4.1.7 Die Orlando-koeltorings bied aan toeriste die geleentheid om 'n vryval ('skydiving') te doen.

4.1.8 Die Melville Koppies-natuurreservaat is 'n terrein uit die Steentydperk.

4.1.9 *Tshwane* staan ook bekend as die *Snorstad*.

4.1.10 Sjebeens maak nie deel uit van die tipiese townshiptoerisme-ervaring nie. (10 × 1) (10)

Kopiereg voorbehou

4.2 Noem VYF museums wat by die Universiteit van die Witwatersrand besoek kan word. (5)

4.3 Dui aan of die volgende besienswaardighede 'n natuurlike, historiese of kulturele betekenis het, en verduidelik die belangrikheid van elke besienswaardigheid, binne die konteks.

4.3.1 Uniegebou

4.3.2 Oosterse Plaza ('Oriental Plaza')

4.3.3 Sterkfontein en Wondergrotte

4.3.4 Tlokwe-ruïnes

4.3.5 Tswaing-krater

(5 × 3) (15)

4.4 Gee VYF redes hoekom SOWETO as een van Suid-Afrika se vernaamste toeristebestemmings beskou word. (5 × 2) (10)

[40]

VRAAG 5

5.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende stellings gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (5.1.1–5.1.10) in die ANTWOORDBOEK neer.

5.1.1 Mpumalanga staan ook bekend as die plek …

A 'waar die maan slaap'.
B 'waar die son opkom'.
C 'om van kennis te neem'.
D 'van die suide'.

5.1.2 … is die hoofstad van Mpumalanga.

A Mbombela
B Belfast
C Sabie
D Pretoria

5.1.3 … is die steenkoolhoofstad van Suid-Afrika.

A Hendrina
B Secunda
C Amersfoort
D eMalahleni

Kopiereg voorbehou

5.1.4 … is bekend vir sy groot suiwelbedryf.

A Standerton
B KwaMhlanga
C Middelburg
D Roossenekal

5.1.5 Die oudste rotse op aarde vorm die … in die suid-oostelike deel van Mpumalanga.

A Krokodilrivierberge
B Nelspruit
C Barberton
D Graskop

5.1.6 … in die suid-ooste is 'n produksiegebied vir tropiese vrugte en suiker.

A Hazyview
B Barberton
C Standerton
D Middelburg

5.1.7 Dit lê onder die Laeveld van Mpumalanga:

A Mbombela
B Afrika-kratonoergesteentes
C Satara
D SASOL

5.1.8 … was die tweede dorp in Suid-Afrika wat geëlektrifiseer is.

A Hazyview
B Pelgrimsrus
C Sabie
D Secunda

5.1.9 …is die tuiste van die wêreld se grootste ondergrondse mynboukompleks.

A Secunda
B Hendrina
C Hazyview
D Belfast

5.1.10 … is 'n bron van hidro-elektrisiteit in Mpumalanga.

A SASOL
B KwaMhlanga
C Blyderivier-canyon
D Witbank

(10 × 2) (20)

Kopiereg voorbehou

5.2 Die Nasionale Krugerwildtuin is een van die wêreld se grootste nasionale parke. Net die diversiteit en getal diere alleenlik maak dit onvergelyklik met enige ander wildtuin. Dit is die tuiste van die Groot Vyf, word jaarliks deur 'n miljoen besoekers besoek, en is min of meer so groot soos Wallis.

5.2.1 Noem die TWEE provinsies wat grens aan die Nasionale Krugerwildtuin. (2)

5.2.2 Noem die Groot Vyf wat in die Nasionale Krugerwildtuin besigtig kan word. (5)

5.2.3 Watter TWEE maniere van vervoer kan besoekers gebruik om by die Nasional Krugerwildtuin uit te kom? (2)

5.2.4 Noem die vinnigste dier ter wêreld wat in die Nasionale Krugerwildtuin aangetref word. (1)

5.2.5 Noem die Klein Vyf wat in die Nasionale Krugerwildtuin besigtig kan word. (5)

5.2.6 Gee VYF veiligheidswenke vir besoekers wat die Nasionale Krugerwildtuin wil besoek. (5)

[40]

VRAAG 6

6.1 Kies 'n naam uit KOLOM B om by 'n beskrywing in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A–F) langs die vraagnommer (6.1.1–6.1.5) in die ANTWOORDBOEK neer.

	KOLOM A		KOLOM B
6.1.1	Tweede-oudste museum in SA	A	Observatory-museum
6.1.2	Vorige tuiste van Helen Martins	B	Mthatha-museum
6.1.3	'The Magic Mirror of Life'	C	Albany-museum
6.1.4	Vertoon etnografie	D	Oos-Londen-museum
6.1.5	Gee 'n beeld van die Xhosa-kultuur	E	die Uilhuis
		F	Sakume-museum

(5 × 2) (10)

6.2 Port Elizabeth is 'n stad aan Algoabaai in Suid-Afrika se Oos-Kaapprovinsie.

6.2.1 Gee TWEE byname vir Port Elizabeth. (2 × 2) (4)

6.2.2 Noem die AGT toeristestreke wat in die Oos-Kaap aangetref word. (8)

Kopiereg voorbehou

6.3 Noem VIER universiteite in die Oos-Kaap, en gee die dorp waarin elkeen geleë is. (8)

6.4 Identifiseer die gewilde Suid-Afrikaanse toeriste-besienswaardighede in die foto's hier onder, en noem die stad/dorp waarin elke besienswaardigheid aangetref word.

6.4.1

6.4.2

6.4.3

6.4.4

6.4.5

(5 × 2) (10)
[40]

VRAAG 7

7.1 Kies 'n naam uit KOLOM B om by 'n beskrywing in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A–F) langs die vraagnommer (7.1.1–7.1.5) in die ANTWOORDBOEK neer.

	KOLOM A		KOLOM B
7.1.1	Hoofstad en grootste stad	A	Piggs Peak
7.1.2	Koninklike tuiste van die Koningin-moeder	B	Big Bend
		C	Lobamba
7.1.3	Woonskuit ('Houseboat') by die Maguga-dam	D	Manzini
7.1.4	Lusutfu-rivier	E	Mbabane
7.1.5	Die Bhunu en die Hub	F	Siteki

(5 × 2) (10)

Kopiereg voorbehou

7.2 Kies 'n toeristebestemming uit die leidrade hier onder om by die volgende aktiwiteite te pas. Skryf slegs die korrekte bestemming langs die vraagnommer (7.2.1–7.2.5) in die ANTWOORDBOEK neer.

Hawane-dam; Katse-dam; Ezulwini-vallei; Groot Lusutfu-rivier; Ravyn by die Fundudzi Mahamba-meer ('Lake Fundudzi Mahamba Gorge'); Ribolla-roete; Mlilwane-wildreservaat

7.2.1 Hengel

7.2.2 Wildbesigtiging

7.2.3 Stap

7.2.4 Fietsry

7.2.5 Witwater-kanovaart ('White-water rafting')

(5 × 2) (10)

7.3 Swaziland, 'n klein koninkryk in Suidelike Afrika wat deur land omsluit word, is bekend vir sy wildernisreservate en sy feeste wat die tradisionele Swazi-kultuur tentoonstel.

7.3.1 Definieer die begrip *deur land omsluit* ('landlocked'). (2)

7.3.2 Noem die leier van die Swaziland-monargie. (2)

7.3.3 Wat is die naam van die ingangstad ('gateway city') wanneer Swaziland besoek word? (2)

7.3.4 Wat is die naam van die lughawe in die ingangstad tot Swaziland wat in VRAAG 7.3.3 genoem word? (2)

7.3.5 Wat is die naam van die beroemde dansgebeurtenis wat jaarliks gedurende Augustus/September in die monargie plaasvind? (2)

7.3.6 Bespreek die gebeurtenis wat in VRAAG 7.3.5 genoem word. (4 × 2 (8)

7.3.7 Swaziland bied wonderlike inkopie-ervarings.

Beveel TWEE Swazi-items aan wat 'n reisiger tydens 'n besoek aan Swaziland behoort te koop. (2)

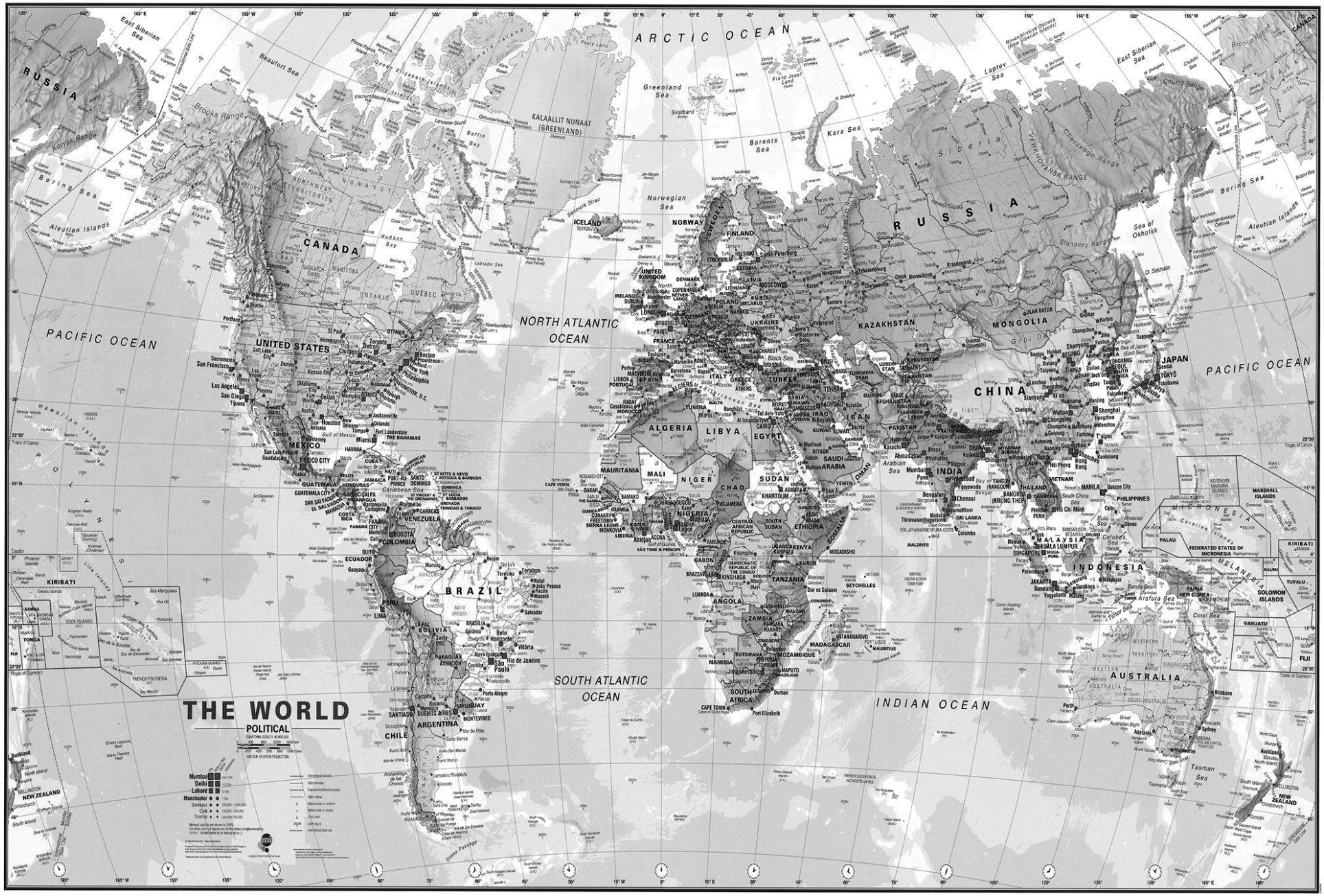
[40]

TOTAAL AFDELING B: 160
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou

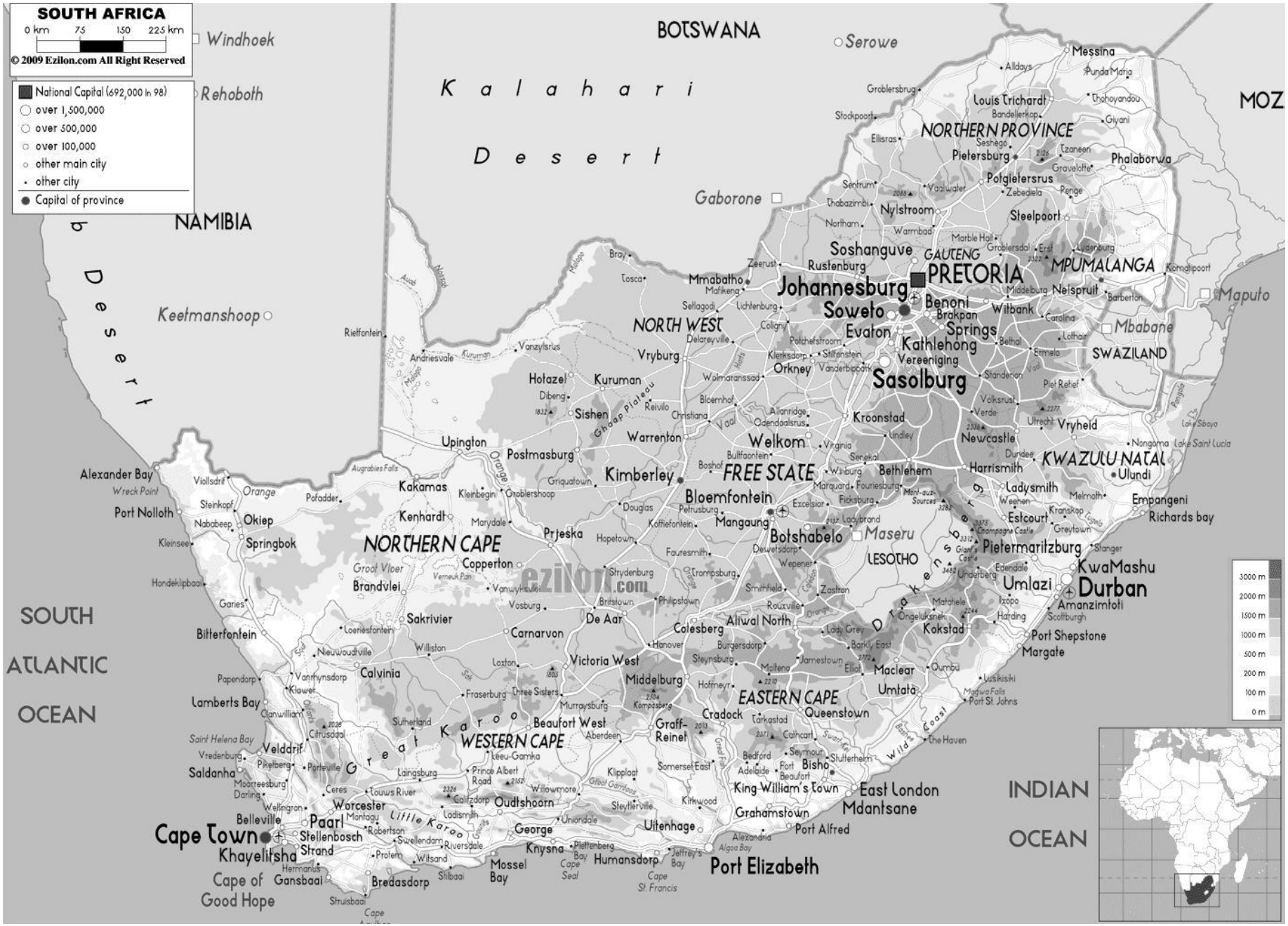
BYLAE A

Kopiereg voorbehou

THE WORLD
POLITICAL
ARCTIC OCEAN
PACIFIC OCEAN
NORTH ATLANTIC OCEAN
SOUTH ATLANTIC OCEAN
INDIAN OCEAN
RUSSIA
CANADA
UNITED STATES
MEXICO
BRAZIL
ARGENTINA
CHILE
PERU
COLOMBIA
VENEZUELA
ECUADOR
BOLIVIA
PARAGUAY
URUGUAY
ALGERIA
LIBYA
EGYPT
SUDAN
NIGERIA
ETHIOPIA
KENYA
TANZANIA
ANGOLA
ZAMBIA
MADAGASCAR
SOUTH AFRICA
NAMIBIA
BOTSWANA
MAURITANIA
MALI
NIGER
CHAD
IRAN
IRAQ
SAUDI ARABIA
TURKEY
KAZAKHSTAN
MONGOLIA
CHINA
INDIA
PAKISTAN
JAPAN
INDONESIA
AUSTRALIA
NEW ZEALAND
PAPUA NEW GUINEA
NORWAY
SWEDEN
FINLAND
ICELAND
UNITED KINGDOM
FRANCE
SPAIN
ITALY
GERMANY
POLAND
UKRAINE
KALAALLIT NUNAAT (GREENLAND)
Mumbai
Delhi
Lahore
Manchester
Santiago
Cork
Tromsø

BYLAE B

Kopiereg voorbehou

SOUTH AFRICA
0 km 75 150 225 km
© 2009 Ezilon.com All Right Reserved
National Capital (692,000 in 98)
over 1,500,000
over 500,000
over 100,000
other main city
other city
Capital of province
BOTSWANA
NAMIBIA
Windhoek
Rehoboth
Keetmanshoop
Gaborone
Serowe
Kalahari Desert
Namib Desert
MOZ
Maputo
Mbabane
SWAZILAND
LESOTHO
Maseru
Johannesburg
PRETORIA
Soweto
Benoni
Brakpan
Springs
Evaton
Vereeniging
Sasolburg
Vanderbijlpark
Vereeniging
Orkney
Klerksdorp
Potchefstroom
Carletonville
Randfontein
Krugersdorp
Roodepoort
Mogale City
Soshanguve
Rustenburg
Brits
Zeerust
Mmabatho
Mafikeng
Lichtenburg
Delareyville
Coligny
Vryburg
Taung
Hotazel
Kuruman
Andriesvale
Vanzylsrus
Rietfontein
Sishen
Dibeng
Olifantshoek
Postmasburg
Upington
Kakamas
Groblershoop
Kenhardt
Marydale
Prieska
Griquatown
Kimberley
Warrenton
Christiana
Bloemhof
Reivilo
Wolmaransstad
Hartswater
Ganyesa
Schweizer-Reneke
Ottosdal
Potchefstroom
Fochville
Klerksdorp
Stilfontein
Orkney
Vanderbijlpark
Sasolburg
Heilbron
Frankfort
Villiers
Standerton
Volksrust
Piet Retief
Ermelo
Carolina
Witbank
Middelburg
Belfast
Lothair
Nelspruit
Barberton
Komatipoort
Malelane
Kruger National Park
Phalaborwa
Giyani
Louis Trichardt
Messina
Alldays
Punda Maria
Thohoyandou
Tzaneen
Gravelotte
Potgietersrus
Pietersburg
Seshego
Ellisras
Stockpoort
Bandelierkop
Zebediela
Penge
Nylstroom
Thabazimbi
Northam
Warmbad
Steelpoort
Marble Hall
Groblersdal
Erst
Lydenburg
Belfast
Dullstroom
Middelburg
Witbank
Carolina
Ermelo
Bethal
Lothair
Piet Retief
Volksrust
Standerton
Heidelberg
Vereeniging
Vanderbijlpark
Sasolburg
Parys
Vredefort
Potchefstroom
Klerksdorp
Stilfontein
Orkney
Hartbeesfontein
Coligny
Delareyville
Lichtenburg
Setlagoli
Mafikeng
Zeerust
Rustenburg
Brits
Soshanguve
Mmabatho
Tosca
Bray
Aussenkehr
Orange
Augrabies Falls
Alexander Bay
Wreck Point
Port Nolloth
Steinkopf
Nababeep
Okiep
Springbok
Kleinsee
Hondeklipbaai
Garies
Bitterfontein
Lamberts Bay
Clanwilliam
Citrusdal
Saint Helena Bay
Vredenburg
Velddrif
Piketberg
Porterville
Saldanha
Moorreesburg
Darling
Ceres
Touws River
Worcester
Wellington
Belleville
Paarl
Montagu
Robertson
Stellenbosch
Cape Town
Khayelitsha
Strand
Somerset West
Gordons Bay
Hermanus
Gansbaai
Cape of Good Hope
Bredasdorp
Struisbaai
Cape Agulhas
Stilbaai
Mossel Bay
Riversdale
Swellendam
Witsand
Protem
Ladismith
Calitzdorp
Oudtshoorn
George
Knysna
Plettenberg Bay
Cape Seal
Humansdorp
Jeffrey's Bay
Cape St Francis
Algoa Bay
Port Elizabeth
Uitenhage
Alexandria
Port Alfred
Grahamstown
King William's Town
East London
Mdantsane
Bisho
Fort Beaufort
Adelaide
Bedford
Seymour
Cathcart
Tarkastad
Queenstown
Cradock
Graaff-Reinet
Somerset East
Aberdeen
Beaufort West
Prince Albert
Prince Albert Road
Willowmore
Klipplaat
Steytlerville
Kirkwood
Jansenville
Aberdeen
Graaff-Reinet
Middelburg
Cradock
Tarkastad
Queenstown
Molteno
Jamestown
Elliot
Maclear
Ugie
Umtata
Lusikisiki
Port St Johns
Mzamba
Wild Coast
The Haven
Kokstad
Matatiele
Ongeluksnek
Harding
Scottburgh
Amanzimtoti
Durban
KwaMashu
Umlazi
Port Shepstone
Margate
Izotsha
Underberg
Edendale
Dundee
Estcourt
Ladysmith
Harrismith
Newcastle
Ficksburg
Fouriesburg
Marquard
Bethlehem
Senekal
Virginia
Lindley
Kroonstad
Welkom
Bultfontein
Boshof
Winburg
Wepener
Zastron
Smithfield
Rouxville
Aliwal North
Lady Grey
Barkly East
Dordrecht
Sterkstroom
Queenstown
Cathcart
Kei Mouth
Butterworth
Idutywa
Willowvale
Elliotdale
Mthatha
Umtata
Maclear
Ugie
Matatiele
Mount Fletcher
Underberg
Himeville
Mont-aux-Sources
Champagne Castle
Giant's Castle
Weenen
Ladysmith
Estcourt
Greytown
Kranskop
Melmoth
Empangeni
Richards bay
Eshowe
Stanger
Ulundi
Nongoma
Lake Sibaya
Lake Saint Lucia
Vryheid
Utrecht
Dundee
Pietermaritzburg
Howick
Mooi River
Greytown
Kranskop
Tugela
Drakensberg
Great Escarpment
Great Karoo
Little Karoo
Cape Fold Mountains
Roggeveld
Nuweveldberge
Sneeuberge
Winterberg
Amathole Mountains
Stormberg
Witteberge
Swartberg
Langeberg
Outeniqua Mountains
Tsitsikamma Mountains
Baviaanskloof Mountains
Groot Vloer
Verneuk Pan
Hantam
Roggeveld
Nuweveldberge
Sneeuberge
Winterberg
Amathole Mountains
Stormberg
Witteberge
Swartberg
Langeberg
Outeniqua Mountains
Tsitsikamma Mountains
Baviaanskloof Mountains
Orange River
Vaal River
Gariep Dam
Vanderkloof Dam
Caledon River
Tugela Falls
Augrabies Falls
Fish River
Great Fish River
Sundays River
Gamtoos River
Olifants River
Breede River
Berg River
Doring River
Buffalo River
Kei River
Umzimvubu River
Umtamvuna River
Umtata River
Umzimkulu River
Mzimkulu River
Mkomazi River
Tugela River
Vaal River
Caledon River
Modder River
Riet River
Harts River
Ghoap Plateau
Namaqualand
Bushmanland
Richtersveld
Hantam
Roggeveld
Nuweveldberge
Sneeuberge
Winterberg
Amathole Mountains
Stormberg
Witteberge
Swartberg
Langeberg
Outeniqua Mountains
Tsitsikamma Mountains
Baviaanskloof Mountains
Groot Vloer
Verneuk Pan
Hantam
Roggeveld
Nuweveldberge
Sneeuberge
Winterberg
Amathole Mountains
Stormberg
Witteberge
Swartberg
Langeberg
Outeniqua Mountains
Tsitsikamma Mountains
Baviaanskloof Mountains
Orange River
Vaal River
Gariep Dam
Vanderkloof Dam
Caledon River
Tugela Falls
Augrabies Falls
Fish River
Great Fish River
Sundays River
Gamtoos River
Olifants River
Breede River
Berg River
Doring River
Buffalo River
Kei River
Umzimvubu River
Umtamvuna River
Umtata River
Umzimkulu River
Mzimkulu River
Mkomazi River
Tugela River
Vaal River
Caledon River
Modder River
Riet River
Harts River
Ghoap Plateau
Namaqualand
Bushmanland
Richtersveld
SOUTH ATLANTIC OCEAN
INDIAN OCEAN
3000 m
2000 m
1500 m
1000 m
500 m
200 m
100 m
0 m
ezilon.com